

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Γ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ

Με το θέμα τούτο οργανώθηκε διεθνές Colloquium στο Innsbruck (Αυστρία) από 1-2 Μαρτίου 1984. Σ' αυτό έλαβε μέρος ο υπογραφόμενος. Ακολουθεί σύντομη παρουσίαση των εργασιών του.

Οι γοργές εξελίξεις που συντελούνται τις τελευταίες δεκαετίες στην Επιστήμη και στην Τεχνική και οι άμεσες επιπτώσεις τους στην Παιδεία είχαν σαν αποτέλεσμα να γίνουν παντού καταποδιαστές αναπροσαρμογές ή και βαθειές αλλαγές στον παραδοσιακό «κανόνα» των μαθημάτων της Δ/θμιας Εκπ/σης. Η «εισβολή» καινούριων μαθημάτων και ο αναπροσανατολισμός των παλαιών σύμφωνα με τις καινούργιες αντιλήψεις της Επιστήμης και Παιδαγωγικής σε συνδυασμό και με τον περιορισμό των εβδομαδιαίων ωρών του κάθε μαθήματος δημιούργησαν πολλά προβλήματα, ιδιαίτερα στα «παραδοσιακά» μαθήματα. Μέσα στην εξακολουθητική τούτη αναταραχή τις μεγαλύτερες ζημίες εδέησε να τις υποστεί το αρχαιότερο και βασικότερο μάθημα του παλαιού «κανόνα», το μάθημα δηλαδή των Φιλοσοφικών. Για την αντιμετώπιση και την εξουδετέρωση των δυσάρεστων επιπτώσεων, που είχαν οι μεταβολές τούτες πάνω στο επίμαχο τούτο μάθημα χρειάστηκε οι εθνικές Ενώσεις των καθηγητών της Φιλοσοφίας σε πολλές χώρες του κόσμου να κάνουν σκληρούς αγώνες προσπαθώντας πρώτα-πρώτα να περιορίσουν με στρατηγικές υποχωρήσεις και ευέλικτες αντεπιθέσεις οπισθοφυλακών στο ελάχιστο τις απώλειες και συνθέτοντας ταυτόχρονα ένα καινούργιο Ωρολόγιο και Αναλυτικό Πρόγραμμα των Φιλοσοφικών προσαρμοσμένο στην καινούργια πραγματικότητα.

Δε χρειάζεται να αναφερθούν εδώ οι διάφορες μορφές που έχει πάρει ο «αμυντικός» και «επιθετικός» τούτος αγώνας στις διάφορες χώρες. Παραδειγματικά μόνο ας σημειωθεί ότι για τη σύνθεση ενός νέου Αναλυτικού Προγράμματος στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία προηγήθηκε σε πρώτη φάση από ειδικούς επιστήμονες σε στενή συνεργασία με εκπροσώπους της σχολικής πράξης και αρμόδιους του τμήματος της Δ/θμιας Εκπ/σης του Υπουργείου Παιδείας ο σχεδιασμός της όλης πορείας και η σύνταξη σχετικού ερωτηματολογίου. Επακολούθησαν 5900 κατά κλάδους συνεδριάσεις, όπου πήραν μέρος κάπου 30.000 καθηγητές, και έγινε η πρώτη επεξεργασία των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο σε 1400 συνεδριάσεις ειδικών περιφερειακών Επιτροπών. Η δεύτερη φάση έκλεισε με την κατάταξη του επεξεργασμένου τούτου υλικού από 9 κέντρα συντονισμού. Σπουδαίο ρόλο κατά την τελική φάση της σύνθεσης των νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων έπαιξε ακόμη και η ανταλλαγή πείρας, με τις άλλες χώρες. Εδώ, ως προς τα Φιλοσοφικά, θετική και εποικοδομητική ήταν πάντοτε η συμβολή της Διεθνούς Ένωσης των Καθηγητών της Φιλοσοφίας (A.J.P.Ph.). Υιοθετώντας και ενισχύοντας κάθε τέτοια προσπάθεια στόχευε κυρίως στην ανταλλαγή πείρας σε διεθνές επίπεδο.

Δεν είναι το θέμα της σύντομης τούτης έκθεσης η αποτίμηση της σπουδαιότητας αυτής προσπάθειας, που εγέμισε εννέα ως τώρα Διεθνή Συνέδρια της A.J.P.Ph. και αμέτρητα τοπικά ή Εθνικά συνέδρια ή συμπόσια ή όπως αλλιώς λέγονται, που έγιναν κάτω από την αιγίδα της. Θα περιοριστώ στην τελευταία μόνο συνάντηση, που πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Μάρτιο με πρωτοβουλία της A.J.P.Ph. στο Inns-

Innsbruck της Αυστρίας. Στο Διεθνές αυτό Colloquium αντάλλαξαν την πείρα τους εκπρόσωποι των Εθνικών Ενώσεων για την προαγωγή της Φιλοσοφίας στη Δ/θμια Εκπ/ση της Αυστρίας, Γαλλίας, Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, Ολλανδίας, Ιταλίας και Ελλάδας. Το θέμα-πλαίσιο ήταν: «Η διδασκαλία της Φιλοσοφίας στην Ευρώπη». Τα επιμέρους θέματα πραγματεύθηκαν τα μέλη του Κεντρικού Γραφείου της A.J.P.Ph.: Ο πρόεδρος της καθ. Marcel Fresco, «Το μάθημα των Φιλοσοφικών στις Κάτω Χώρες», ο β' αντιπρόεδρος, καθ. Vittorio Telmon (Bologna) «Ο ρόλος και η αποστολή του καθηγητή της Φιλοσοφίας στην Ιταλία ανάμεσα στην παράδοση και την ανανέωση», και τα μέλη, L. Vigone (Milano), «Η διδασκαλία της Φιλοσοφίας στην Ιταλία· η σημερινή κατάσταση, οι προοπτικές και ο ρόλος της Φιλοσοφικής Εταιρείας της Ιταλίας», A. Souriau (Versailles), «Η διδασκαλία των Φιλοσοφικών στα Γαλλικά Λύκεια», J. Hengelbrock, (Bochum) «Τα Φιλοσοφικά στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία», J. Trinks (Hamburg), «Το μάθημα των Φιλοσοφικών στο Αμβούργο. Εμπειρίες με ένα «ανοικτό» πρόγραμμα διδασκαλίας», Γ. Δημητράκος (Αθήνα), «το μάθημα των Φιλοσοφικών στην Ελλάδα μετά τις τελευταίες μεταρρυθμίσεις». Οι Αυστριακοί παρουσίασαν το καινούργιο «Εγχειρίδιο» των Robert Reiniger-Karl Nawratil «Einführung in das philosophische Denken» (Εισαγωγή στο φιλοσοφικό στοχασμό). Την παρουσίαση των θεμάτων ακολούθησε συζήτηση και κριτική καθώς και διευκρινιστικές επεξηγήσεις εκ μέρους των εισηγητών. Δυστυχώς η σημερινή κατάσταση του μαθήματος των φιλοσοφικών στην Ελλάδα, από την οποία για τους γνωστούς λόγους όλοι περιμένουν κάποια βοήθεια, προκάλεσε πολλή απογοήτευση στους συνέδρους. Οι εργασίες του Colloquium έληξαν το απόγευμα της 2ας Μαρτίου 1984 με ξενάγηση των συνέδρων στο Innsbruck.

Το πρωινό της 3ης Μαρτίου αφιερώθηκε σε έκτακτη συνεδρίαση του Κεντρικού Γραφείου (B.C.). Συζητήθηκαν οργανωτικά θέματα και κυρίως πάνω στην προετοιμασία του 10ου Διεθνούς Συνεδρίου της A.J.P.Ph. τον Απρίλιο του 1985.

ΔΡ Γ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΚΔΕΦ